

fen farlig Sygdom: Lungetuberkulosen egentlig er. Under disse Forhold hersker der Lad Vøn og undertiden Arbejdsløshed, hvilket medfører, at man ikke alene maa knibe paa Føden og nøjes med utilstrækkelig Næring, men man maa tillige bød i tarvelige Rum, hvor der ikke kan ske den tilstrækkelige Luftfornøjelse. Disse to Ting, god Føde og god Luft ere jo nødvendige Betingelser for, at man med Virkning kan bekæmpe Lungesygdommen. Det gælder ikke alene Arbejdere i den Betydning, man i Almindelighed tager Ordet, men tillige de Folk, der ere anstrengte af aandeligt Arbejde og faa utilstrækkelig Føde. Hertil kommer Ensidigheden i Arbejdet i vor Tid og Manglen paa tilstrækkelig Bevægelse, ogsaa dette bidrager væsentlig til denne Sygdoms Udbredelse. Men skulle vi til at modarbejde denne Sygdom, maa der allerede i den allertidligste Tid gøres noget fra det offentlige Side. Man maa allerede i Skoletiden forhindre, at Børnene angribes af denne Sygdom og senere under Opvæksten komme til at lide under Følgerne. Hos Børn hersker jærlig en Form af Tuberkulose, nemlig Kirtelsvaghed. Det vilde vist være rimeligt, om Staten i højere Grad end hidtil vilde yde Bidrag til Oprettelsen af Kysthospitalet, hvor man kunde behandle de kirtelsvage Børn. Paa sidste Finanslovsforslag er dertil bevilget 25,000 Kr., men man bør dog gaa langt videre ad denne Vej for at naa til en virksom Bekæmpelse af Tuberkulosen i Barnealderen. Der bør dernæst stræbes efter en bedre Skolehygiejne, ligesom man bør fæste Opmærksomheden paa Bespisningen af fattige Skolebørn og en Opøvelse af Sportslivet. Gennem disse Midler kan man fra den tidligste Tid sætte en stærk og varig Vøm mod dette Fattigdomsønde, denne Sygdom, der optræder hos de fattige Børn, ja at den ikke senere faar Lejlighed til at brede sig i den store Befolkning. For Befolkningen i Almindelighed vil bedre Besøvelser og bedre Næring være de sikreste Midler mod denne Sygdom. Naar vi komme til en almindelig Revision af Loven, kunde der ogsaa være Grund til i Loven at stribe til et Tillæg med Værksteder og Fæbrikstøteler og træffe stærkere hygiejniske Bestemmelser angaaende disse Steder. Det vilde ogsaa være ønskeligt, om man her hjemme naaede til at benytte Bade i højere Grad. Den danske Nation skal jo ikke udmærke sig ved sin Renlighed, og skulde man gaa ud fra den Tanke, at Nationens Forbrug af Søbe er en Maalestof for dens Kultur, er det muligt, at den danske Nation ikke vilde komme til at staa saa højt i Europa, ellet inden for Civilisationen. Det

vilde være gavnligt, om man kunde faa fremmet Sagen for Bade, og faa det gjort paa den Maade, at man oprettede Badeanstalter. Jeg er bange for, at vi endnu mangle meget i Retning af Sags herfor. Det vilde være af større Bigtighed for Befolkningen, om man i Stedet for at bygge Indre-Missionshuse og Kirker, hidrog til Opførelsen af Badeanstalter og fremmede Sportslivet, samt byggede Hospitalet for dem, der allerede ere blevne Ofre for Sygdommen. Jeg tror, at vi overhovedet mangle noget af, hvad man kunde kalde fysisk Moral, vi lægge alt for ensidig Vægt paa Aandslivet. Maa ske er der her en gavnlig Reaktion at spore, og det er mit Haab, at den maa gøre sig gældende derigennem, at man opretter Badeanstalter og fremmelster Sportslivet. Der er i Mindretallets Betænkning udtrykt et Ønske om at træffe flere præventive Forholdsregler. Det er allerede tildels omtalt af det ærede Medlem for Maribo Amts 3dje Valgkreds (Nordam). I det jeg slutter mig til Ønsket herom, haaber jeg imidlertid, at det maa ske i et større Omfang, naar Epidemiloven kommer til almindelig Revision. For mig staar det saaledes, at Bekæmpelse af Tuberkulose i al Almindelighed kun kan ske ved, at man, som jeg omtalte, højner den fysiske Moral, det vil sige derved, at man skaber bedre materielle Vilkaar for Befolkningens brede Lag og større Oplysning iblandt dem.

R. Sagen: Naar jeg har forlangt Ordet, er det kun for at udtale, at der er noget betænkeligt ved § 1, som den er affattet af Udvalget. Det er naturligvis ganske rigtigt, at der gøres, hvad der fornuftigvis kan gøres for at hindre Udbredelsen af Tuberkulose, og naar der her staar, at der skal foretages Desinfektion af Gængklæder og Sengklæder, saa er det naturligvis ogsaa fuldkommen rigtigt, men jeg savner en Betyggelse imod, at disse Gæng og Sengklæder ødelægges ved Desinfektionen. Vi have mange Gænge haft Bevis for, at dette kan ske, og det kan faa en meget stor Rækkevidde og saa stor Betydning for Smaafolk. Det vilde derfor være ønskeligt at træffe Forholdsregler imod, at saadant kan finde Sted, og jeg vil henstille til Udvalget, om det ikke vilde være muligt at træffe saadanne Forholdsregler.

Justitsministeren (Rump): Jeg skal til det ærede Medlem for Maribo Amts 3dje Valgkreds (Nordam) bemærke, at jeg meget gerne deler Øren med ham, saaledes at han faar de fire Femtedele og jeg